

Kırsal Rekreatyonel Faaliyetlerde Kısıtlayıcılar

Haldun MÜDERRİSOĞLU¹ Elif Lütfiye KUTAY¹ Sevil ÖRNEKÇİ EŞEN¹

Geliş Tarihi: 30.09.2004

Öz: Bu çalışmanın amacı A.İ.B.Ü. Düzce Yerleşkesi'ndeki öğrencilerin kırsal rekreasyon faaliyetlerine katılım sıklıklarının ve bu katılım sıklıklarının etkileyen kısıtlayıcıları saptamaktır. Bu amaçla 2004 bahar döneminde 250 kişiye anket uygulanmıştır. Katılımların ve kısıtlayıcıları ölçülmesinde beş noktalı Likert ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerden kısıtlayıcıları tiplerini belirlemek için faktör analizinden yararlanılmıştır. Buna göre kısıtlayıcıları, kişinin fizyolojik özellikleri, arkadaşları, ekonomik durumu, kendine olan güveni, alan yetersizliği, kişisel (içsel, ruhsal) nedenler, zaman olarak gruplanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Düzce, kırsal, rekreasyon, kısıtlayıcılar

Constraints in Rural Recreation Activities

Abstract: The purpose of the study is to determine both the frequency of participation to recreational activities, and the constraints that effect participation frequency. For this purpose and inquiry has been done with 250 people in 2004 spring semester. Five point Likert scale has been used to evaluate the constraints and participations. In order to determine the types of constraints from the data obtained factor analyze has been used. According to this, the constraints can be grouped as follows, a person's physiology, friends, economic status, self-respect, lack of recreation sites, interpersonal reasons, and time.

Key Words: Düzce, rural, recreation, constraints

Giriş

Son 30 yıldır dış mekan rekreasyonunun hızlı bir şekilde artış gösterdiği gözlenmektedir. Bu da rekreasyon planlaması konusunda birçok çalışmanın yapılmasına neden olmuştur. Bu çalışmaların bir çoğu rekreasyonel faaliyetlere katılımın nedenlerini araştırırken (Confer ve ark. 1996, Vogelsong ve ark. 1997), nispeten daha az miktardaki araştırmalar ise rekreasyonel katılımı kısıtlayan nedenleri incelemiştir (Crawford ve ark. 1991, Samdahl ve Jekubovich 1997). Rekreasyonel faaliyetlere katılma ya da katılma kararının verilmesine etki eden faktörleri belirlemek rekreasyon planlaması, turizm ve seyahat büroları ve diğer seyahat endüstrisindeki kurumlar için çok önemlidir.

Serbest zaman aktivitelerine katılımı etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlayan çalışmalar 1980'lerin ortasında başlamıştır. Daha öncede belirtildiği üzere bu çalışmalar iki grupta toplanmıştır. Bunlar katılımı artıran ve azaltan faktörleri belirlemeye çalışan çalışmalar olarak ayrılabilir. Crawford ve ark. (1991), Jackson ve Ruck (1995), Samdahl ve Jekubovich (1997), katılımı kısıtlayan faktörleri belirlemeye çalışan belli başlı çalışmalardır. Bu çalışmalar hangi kısıtlayıcıların serbest zaman aktiviteleri üzerinde etkili olduğunu açıklamak için metodolojik ve kavramsal yaklaşımlar getirmişlerdir. Crawford ve Godbey (1987) kısıtlayıcıları üç grupta toplamıştır. Bunlar; bireylerin psikolojik durumunu ve tavrını içeren *içsel* kısıtlayıcılar, birbirlerinden farklı karakteristik özelliklerinin çatışmasından kaynaklanan kişilerarası kısıtlayıcılar, kişilerin serbest zamanlarını değerlendirme şekli ile ilgili taleplerle rekreasyonel faaliyetlerin ve alanların uyumsuzluğu sonucu oluşan yapısal kısıtlayıcılar.

Crawford ve ark. (1991) içsel kısıtlayıcıların rekreasyonel katılımlarda en fazla etkili faktör olduğunu ve yapısal kısıtlayıcıların ise en az etkili faktör olduğunu belirtmektedir. Aynı zamanda konu ile ilgili yapılmış son çalışmalardan biri olan Oh ve ark. (2001) da bu görüşü desteklemektedir.

Kinnaird (1994) ve Annett ve ark. (1995) yaptıkları çalışmalarda kadın ve erkeğin rekreasyonel faaliyetlere katılım kararlarını vermelerine etki eden faktörlerin farklılık gösterdiğini belirtmişlerdir. Planlama kararları alınırken her iki grubun ayrı ayrı düşünülmesi gerekliliğini belirtmişlerdir.

Bu çalışma, kırsal dış mekan rekreasyonel faaliyetlerine katılımı etkileyen kısıtlayıcıları belirlemeyi ve bu kısıtlayıcıların katılımcı özelliklerine göre nasıl değişim gösterdiğini ortaya koymayı amaçlamıştır.

Materyal ve Yöntem

Bu çalışmada katılımcıların demografik özelliklerini, rekreasyon faaliyetlerine katılım sıklıklarının ve katılımlarında etkili olan kısıtlayıcıları belirlemek amacı ile standart formlar ile yüz yüze anket çalışması yapılmıştır. Kısıtlayıcıların belirlenmesinde Oh ve Caldwell (1999), Crawford ve ark. (1991), Jackson ve Rucks (1995) çalışmalarından yararlanılmıştır.

Çalışma alanı: Çalışma alanı olan Abant İzzet Baysal Üniversitesi (A.İ.B.Ü.) Düzce yerleşkesi 200 ha büyüklüğündedir. Yerleşkede üç fakülte ve bir yüksek okul

¹ Abant İzzet Baysal Üniv. Orman Fak. Peyzaj Mimarlığı Bölümü Beçi -Düzce

bulunmaktadır. Toplam 1100 kişi eğitim almaktadır. Türkiye'nin kuzey batısında bulunan yerleşke 2001 yılında açılmıştır. Yerleşke 1999 yılında il olan Düzce sınırları içerisinde yer almaktadır.

Kullanıcı özelliklerinin ve deneyimlerinin belirlenmesi: 2004 Mart - Nisan tarihleri arasında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Düzce kampusunda yapılan bu anket çalışması 250 kişiyi kapsamaktadır. Dawyer (1994) kullanıcıların yaşları büyüdükçe rekreasyonel aktivitelere olan katılımlarının azaldığını ortaya koymuştur. En yüksek rekreasyonel katılımcıların ise 18-24 yaş arasındaki gençler olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle de çalışmada üniversite öğrencileri hedef kitle olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin rekreasyonel deneyimleri ve demografik özellikleri incelenmiştir.

Anket formunda kullanıcıların cinsiyeti, gelir durumları, okudukları bölüm, şehre geldiği yer, kaçınıcı sınıf öğrencisi olduğu sorulmuştur. Bu demografik özelliklerden cinsiyet erkekten kadın, okuduğu okul öğrencilerin sahip oldukları boş zaman miktarına göre çoktan aza, öğrenim gördüğü yere geldiği yer kentsel alandan kırsal alana, doğru sıralanmıştır. Kullanıcıların aylık geliri ve kaçınıcı sınıf oldukları azdan çoğa, değerlendiricilerin katıldıkları rekreasyonel faaliyetlerine katılım sıklıkları ve istekleri "hiç" ile "çok sık" arasında, katılımlarında etkili olan kısıtlayıcıların etki dereceleri ise "çok etkili" den "etkisiz"e doğru sıralanmıştır.

Verilerin değerlendirilmesi: Çalışmanın ilk aşamasında kullanıcıların bir yıl içinde katıldıkları kırsal rekreasyonel faaliyetlerinin sıklıkları, katılma istekleri ile kısıtlayıcıların etki derecelerinin aritmetik ortalamaları belirlenmiştir. Rekreasyonel faaliyetlere katılımlar ile katılma sıklıklarının aritmetik ortalamaları arasında en fazla fark olan rekreasyonel faaliyetler belirlenmiştir. Kısıtlayıcıların belirlenmesi için 5 noktalı Likert ölçeğinden yararlanılmış ve açıklanabilmesi için ise varimax rotasyon yöntemi ile faktör analizi kullanılmıştır. Faktörlerin güvenilirliğini belirlemek için Cronbach's alpha reliability analizi kullanılmıştır. Saptanan faktörlerin Rekreasyonel faaliyetlere olan genel katılım sıklığı ile aralarındaki ilişkilerin belirlenmesi için korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Son olarak değerlendiricilerin sosyo-ekonomik özellikleri ile kısıtlayıcıların arasındaki ilişkilerin ortaya konulması için de korelasyon analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Düzce yerleşkesinde yapılan anket çalışması sonucunda katılımcıların demografik ve rekreasyonel özellikleri şu şekilde gruplaşmaktadır. Katılımcıların %72'si erkek %28'i kadındır, %46'sı Orman Fakültesi'nde, %36'sı Teknik Eğitim Fakültesi'nde, %18'i Tıp Fakültesi ve Hemşirelik Sağlık Yüksek Okulu'nda öğrenim görmektedir, %82'si kent, %10'u kasaba ve %8'i köyden gelmektedir. Katılımcıların ailelerinin aylık gelir durumuna bakıldığında %30'u 300 – 499 milyon arası, %45'i 500 – 999 milyon arası, %21'i 1 – 2 milyar arası ve %4'ü 2 milyar üzeri gelir

seviyesindedir. Katılımcıların %10'u bir yıl, %21'i iki yıl, %28'i üç yıl, %32'si dört yıl ve %9'u beş yıl ve daha uzun süredir bu şehirde yaşamaktadır. Katılımcılar kırsal rekreasyonel faaliyetlerine %43 ile hiç katılmazlarken, %18 ile nadiren, %19 ile bazen, %11 ile sık sık ve %7 ile çok sık oranlarında katılmaktadırlar. Katılımcıların kırsal rekreasyonel faaliyetlerine katılımlarını etkileyen engeller ise %13 ile çok etkili, %13 ile oldukça etkili, %21 ile etkili, %22 ile az etkili olup, %31 ile etkisizdir. Katılımcılar kırsal rekreasyonel faaliyetlerine bir yıl içerisinde katılmayı %20 ile hiç istemezken, %16 ile nadiren, %23 ile bazen, %22 ile sık sık, %18 ile çok sık istemektedirler.

Rekreasyonel faaliyetlere katılım ve katılım istekleri: Bu çalışmada 21 kırsal rekreasyon eylemi değerlendirmeye alınmıştır. Bu faaliyetlerden en çok tercih edilenleri sırası ile manzara seyretmek, yürüyüş yapmak, top ile oyun oynamak, serbest oyunlara oynamak ve pikniktir. Yine bu faaliyetlerden en çok yapılmak istenenleri sırası ile manzara seyretmek, yürüyüş, top ile oyun, piknik, turlara katılmak, yüzmedir. Rekreasyonel faaliyetlere katılım ile katılma isteği arasında en fazla fark gözlenen faaliyetler ise sırası ile kampçılık, turlara katılmak, öğrenme amaçlı doğa gezileri, ata binmek, fotoğraf çekmek, kayak yapmak, doğa yürüyüşü ve dağcılıktır (Çizelge 1).

Rekreasyonel faaliyetlere katılımı etkileyen kısıtlayıcılar: Bu çalışmada 27 adet kısıtlayıcı değerlendirilmeye alınmıştır. Bu kısıtlayıcılardan en çok etkili olanlar sırası ile zaman yetersizliği, organizasyon eksikliği, hava şartlarının uygunsuzluğu, ekipman

Çizelge 1. Rekreasyonel faaliyetlere katılım

	Rekreasyonel faaliyetlere katılımların aritmetik ortalaması (a)	Rekreasyonel faaliyetlere katılım isteklerinin aritmetik ortalaması (a)	Aritmetik ortalamaların farkları (a)
Dağ yürüyüşü	1,98	2,99	1,01
Dağcılık	1,43	2,44	1,01
Koşu	2,37	2,95	0,58
Balık avcılığı	1,85	2,77	0,92
Avcılık	1,56	2,39	0,83
Tura katılmak	2	3,41	1,41
Yüzme	2,50	3,35	0,85
Güneşlenme	2,56	3,04	0,48
Yürüyüş	3,41	3,74	0,33
Bisiklete binmek	2,66	3,29	0,63
Ata binmek	1,34	2,47	1,13
Kayak	1,16	2,21	1,05
Golf	1,11	1,75	0,64
Piknik	2,74	3,55	0,81
Kamp	1,68	3,12	1,44
Ö.doğ.gezileri	1,99	3,31	1,32
Fotoğraf çekmek	1,85	2,94	1,09
Resim yapmak	1,91	2,58	0,67
Manzara seyretmek	3,63	3,91	0,28
Top ile oyun	3,32	3,66	0,34
Serbest oyun	3,20	3,27	0,07

a: 1 "hiç", 5 "çok sık";

yetersizliği, gezi planlamanın zorluğu, mevcut alanların uygun olmayışı, ekipmanların pahalılığı, mevcut alanların yetersiz oluşu olarak sıralanabilir. Kısıtlayıcılardan en az etkili olanlar ise sırası ile yaralanmaktan korkmak, yetenekli olmaması, kendine güvensiz oluşu, sağlık problemleri, fiziksel güç ve yeterlilik eksikliği, sağlıklı hissetmeme olarak sıralanabilir. Çizelge 2’de görüldüğü üzere rekreasyonel kısıtlayıcıları %66 varyansla açıklayan 7 faktör bulunmuştur. I. Faktör %12 varyansla açıklanmakta ve Cronbach’s alpha’sı 0,86’dir. Hesaplanan alfa değeri bu faktörün yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. I. Faktöre 4 adet rekreasyonel kısıtlayıcı girmektedir. Bu kısıtlayıcıların ortak özellikleri kişinin fizyolojik özellikleri ile ilgili olmalarıdır. II. Faktör %10 varyansla açıklanmakta ve Cronbach’s alpha’sı 0,70’dir. Buna göre II. Faktör oldukça güvenilirdir. II. Faktöre 6 adet rekreasyonel kısıtlayıcı girmektedir. Bu kısıtlayıcıların ortak özellikleri arkadaşla ilgili olmalarıdır. III. Faktör %10 varyansla açıklanmakta ve Cronbach’s alpha’sı 0,79’dur. Buna göre III. Faktör de oldukça güvenilirdir. III. Faktöre 4 adet rekreasyonel kısıtlayıcı girmektedir. Bu kısıtlayıcıların ortak özellikleri ekonomik durum ile ilgili olmalarıdır. IV. Faktör %9 varyansla

açıklanmakta ve Cronbach’s alpha’sı 0,67’dir. Buna göre IV. Faktör de oldukça güvenilirdir. IV. Faktöre 4 adet rekreasyonel kısıtlayıcı girmektedir. Bu kısıtlayıcıların ortak özellikleri kendine olan güven eksikliği ile ilgili olmasıdır. V. Faktör %9 varyansla açıklanmakta ve Cronbach’s alpha’sı 0,85’dir. Buna göre V. Faktör yüksek derecede güvenilirdir. V. Faktöre 3 adet rekreasyonel kısıtlayıcı girmektedir. Bu kısıtlayıcıların ortak özellikleri alan yetersizliği ile ilgili olmalarıdır. VI. Faktör %8 varyansla açıklanmakta ve Cronbach’s alpha’sı 0,70’dir. Buna göre VI. Faktör de oldukça güvenilirdir. VI. Faktöre 3 adet rekreasyonel kısıtlayıcı girmektedir. Bu kısıtlayıcıların ortak özellikleri kişisel (içsel, ruhsal) nedenler ile ilgili olmalarıdır. VII. Faktör %8 varyansla açıklanmakta ve Cronbach’s alpha’sı 0,64’tür. Buna göre VII. Faktör de oldukça güvenilirdir. VII. Faktöre 3 adet rekreasyonel kısıtlayıcı girmektedir. Bu kısıtlayıcıların ortak özellikleri zaman kavramı ile ilgili olmalarıdır. Hesaplanan alfa değeri bu faktörün oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir.

Rekreasyonel faaliyetlere katılım ile kısıtlayıcılar arasındaki ilişkiler: İlişkilerin belirlenmesinde korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Çizelge 3’te görüldüğü üzere

Çizelge 2. Rekreasyonel faaliyetlere katılım kısıtlayıcılarının faktör analizi

	Kısıtlayıcıların A.O.	Faktör I	Faktör II	Faktör III	Faktör IV	Faktör V	Faktör VI	Faktör VII
Enerji eksikliği	3,83	0,84						
Fiziksel güç ve yeterlilik eksikliği	4,14	0,85						
Sağlıklı hissetmeme	4,07	0,84						
Sağlık problemleri	4,18	0,65						
Benzer ilgi ve becerisi olan arkadaş eksikliği	3,30		0,73					
Organizasyon eksikliği	2,62		0,67					
Kültürel ve ahlaki yapının engellemesi	3,60		0,47					
Uygun yerlerden haberdar olmaması	3,15		0,66					
Gezi planlamanın zorluğu	2,79		0,68					
Hava şartlarının uygunsuzluğu	2,78		0,46					
Ekipman yetersizliği	2,78			0,35				
Ekonomik durum	3,33			0,74				
Alanın pahalılığı	3,10			0,83				
Ekipmanların pahalılığı	2,90			0,81				
Arkadaşlarının haberdar etmemesi	3,66				0,38			
Kendine güvensiz oluşu	4,28				0,69			
Nerede yapılacağını bilmemesi	3,91				0,49			
Yaralanmaktan korkmak	4,38				0,75			
Mevcut alanların yetersiz oluşu	2,91					0,82		
Mevcut alanların uygun olmayışı	2,79					0,83		
Emniyet eksikliği	3,47					0,55		
İlgilenmeme	3,78						0,68	
Yetenekli olmaması	4,28						0,64	
Daha önce yaptığı benzer eylemlerden hoşlanmaması	3,75						0,71	
Mesafenin uzaklığı	3,51							0,56
Zaman yetersizliği	2,60							0,80
Sorumlulukları	3,04							0,72
Aritmetik ort		4,06	3,04	3,03	4,07	3,06	3,96	3,05
Varyans		12	10	10	9	9	8	8
Alfa		0,86	0,70	0,79	0,67	0,85	0,70	0,64

F I: Fizyolojik özellikleri; F II: Arkadaş özellikleri; F III: Ekonomik durum; F IV: Güven eksikliği; F V: Alan yetersizliği; F VI: İçsel nedenler; F VII: Zaman

Kısıtlayıcılar: 1 “çok etkili”, 5 “etkisiz”

belirlenen kısıtlayıcıların çok fazla etkisi gözlemlenmemektedir. Katılımcıların kendilerine olan güvenlerinin eksikliğinden kaynaklanan kısıtlayıcıların belirlenenler arasında katılımı en fazla kısıtlayan faktör olduğu gözlemlenmektedir. Bunu katılımcıların içsel durumu takip etmektedir. Katılımı etkileyen kısıtlayıcılar arasında en düşük etkiye sahip olan faktör ise katılımcıların fizyolojik özellikleridir. Bu çalışmada ölçümü yapılan kısıtlayıcılardan arkadaş özellikleri, ekonomik durum, alan yetersizliği ve zaman yetersizliği faktörlerinin rekreasyonel katılımı etkili olmadığı gözlemlenmektedir.

Rekreasyonel faaliyetlere katılım kısıtlayıcıları ile katılımcı özelliklerinin ilişkisi: Çalışmanın bu bölümündeki ilişkilerin belirlenmesinde de korelasyon analizi kullanılmıştır. Çizelge 4'te görüldüğü üzere şu sonuçlar gözlemlenmektedir; Fizyolojik özelliklerden kaynaklanan kısıtlayıcılara kadınlarda daha fazla rastlanmaktadır. Arkadaşlardan kaynaklanan kısıtlayıcılardan köyden gelen katılımcılar daha fazla etkilenmektedir. Kırsal alandan gelen ve gelir seviyesi düşük olan katılımcılar ise ekonomik durumla ilgili kısıtlayıcılardan daha fazla etkilenmektedirler. Güven eksikliğinden kaynaklanan kısıtlayıcılar daha çok kırsal alandan gelen birinci sınıf öğrencilerinde görülmektedir. Alan yetersizliği kısıtlayıcıları boş zamanı az olan, kırsal alandan gelen ve kadın katılımcılarda daha fazla gözlenmektedir. İçsel nedenlerden kaynaklanan kısıtlayıcılar ise kırsal alandan gelen katılımcılarda daha fazla gözlenmektedir. Zaman kısıtlayıcısı ise hiçbir katılımcı özelliği ile değişim göstermemektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada kırsal dışmekan rekreasyonel faaliyetlerine katılımı etkileyen kısıtlayıcılar ile bu kısıtlayıcıların katılımcı özelliklerine göre nasıl değişim gösterdiği incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre

belirlenen kısıtlayıcılar yedi faktör grubunda toplanmaktadır. Bunlar katılımcının fizyolojik özelliklerinden, arkadaşlarının özelliklerinden, ekonomik durumdan, güven eksikliğinden, alan yetersizliğinden, kişisel (içsel, ruhsal) nedenlerden, zaman eksikliğinden kaynaklanan kısıtlayıcılar olarak gruplanmaktadır. kişisel (içsel, ruhsal) nedenler, güven eksikliği ve fizyolojik kısıtlayıcılar *içsel kısıtlayıcılar* olarak adlandırılabilir. Arkadaş özelliklerinden kaynaklanan kısıtlayıcılar ise *kişiler arası kısıtlayıcılar* olarak adlandırmak mümkündür. Ekonomik durum, alan eksikliği ve zaman yetersizliği kısıtlayıcıları ise *yapısal kısıtlayıcılar*dır. Bu gruplama daha önce yapılmış olan Kuzey Amerika'daki ve Kore'deki çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Crawford ve Godbey 1987, Oh ve ark. 2001). Ancak kısıtlayıcıların gruplandığı faktörlerde farklılıklar gözlemlenmektedir. Daha önce katılımcıların fizyolojik durumlarından ve ekonomik durumlarından kaynaklanan kısıtlayıcılar diğer faktörlerin altında toplanırken, bu çalışmada herbiri ayrı faktörler olarak gözlemlenmektedir. Bunun nedeni çalışmalarda seçilen rekreasyonel faaliyetlerin farklı içeriklerde olmasıdır. Buda ileriki çalışmalarda rekreasyon faaliyetinin tipine göre katılımı etkileyen kısıtlayıcıların nasıl değişim gösterdiğinin incelenmesi gereğini ortaya koymaktadır.

Shaw ve ark. (1991) yaptıkları çalışmada kısıtlayıcıların rekreasyonel faaliyetlere katılımı azaltmayabileceğini belirtmişlerdir. Oh ve ark. (2001) yaptığı çalışmada ise sadece içsel nedenlerden kaynaklanan kısıtlayıcıların katılım miktarını etkileyeceğini belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışmada elde edilen bulgularda Oh ve ark. (2001) yaptığı çalışmayı desteklemektedir. Kısıtlayıcıların rekreasyonel katılımı üzerindeki etkisinin düşük bulunmasının temel nedenlerinden biri değerlendirmeye alınan kısıtlayıcıların azlığıdır. Bu nedenle konu ile ilgili çalışmalarda kısıtlayıcıların belirlenmesi üzerine durulmalıdır.

Çizelge 3. Rekreasyonel faaliyetlere katılım ile kısıtlayıcılar arasındaki ilişkiler

	Kısıtlayıcılar						
	F I	F II	F III	F IV	F V	F VI	F VII
Rekreasyonel faaliyetlere katılım	0,13*	-0,04	0,04	0,17**	0,03	0,14*	0,07

*p<0,05; **p<0,005; ***p<0,001;

Rekreasyonel faaliyetlere katılım: 1 "hiç", 5 "çok sık"; Kısıtlayıcılar: 1 "çok etkili", 5 "etkisiz"

F I: Fizyolojik özellikleri; F II: Arkadaş özellikleri; F III: Ekonomik durum; F IV: Güven eksikliği; F V: Alan yetersizliği;

F VI: İçsel nedenler; F VII: Zaman

Çizelge 4. Kısıtlayıcılar ile katılımcı özelliklerinin ilişkisi

		Katılımcı özellikleri				
		Cinsiyet	Fakülte	Geldiği yer	Gelir	Sınıf
Kısıtlayıcılar	F I	-0,15*	-0,03	-0,03	-0,05	0,01
	F II	-0,08	-0,08	-0,12*	-0,00	0,03
	F III	0,02	-0,02	-0,12*	0,27***	0,00
	F IV	-0,08	-0,02	-0,12*	0,05	0,12*
	F V	-0,19**	-0,13*	-0,15*	0,03	0,04
	F VI	0,05	-0,04	-0,13*	0,04	0,04
	F VII	-0,10	-0,10	0,04	-0,04	-0,00

*p<0,05; **p<0,005; ***p<0,001; Kısıtlayıcılar: 1 "çok etkili", 5 "etkisiz"

F I: Fizyolojik özellikleri; F II: Arkadaş özellikleri; F III: Ekonomik durum; F IV: Güven eksikliği; F V: Alan yetersizliği; F VI: İçsel nedenler; F VII: Zaman

Elde edilen sonuçlara göre rekreasyonel faaliyetlere katılımı etkili olan içsel kısıtlayıcılar katılımcı özelliklerinden cinsiyet, daha önce yaşadıkları yerin özellikleri ve şu anda buldukları yerde geçirdikleri zaman miktarındaki farklılıklara göre değişim göstermektedirler. Tüm kısıtlayıcıların gruplanması sonucu oluşan faktörler üzerinde en etkili katılımcı özelliği daha önce yaşadıkları yerdir. Rekreasyonel faaliyetlere katılım miktarını kişilerin kırsal bir alanda mı yoksa kentsel bir alanda mı yaşadıkları etkilemektedir. Bu nedenle kırsal alanda yaşayanların rekreasyonel eğilimleri ile kentsel alanda yaşayanların rekreasyonel eğilimleri ayrı ayrı araştırılmalı ve her iki grup içinde planlama kararları alınmalıdır.

Kaynaklar

- Annett, S., C. Dabrowski and R. A. Robertson, 1995. Motivations and constraints to spring break travel: A cross gender. Proceedings of the 1995 Northeastern Recreation Research Symposium. New York. 217-221
- Confer, J. J., H. Vogelsong, A. R. Graefe, D. S. Solan and J. K. Kramp, 1996. Relationships between motivations and recreation activity preferences among Delaware State Park visitors: an exploratory analysis. Proceedings of the 1996 Northeastern Recreation Research Symposium. New York. 146-153.
- Crawford, D. W., G. Godbey, 1987. Reconceptualizing barriers to family leisure. Leisure Sciences, 9: 119-127.
- Crawford, D. W., E. L. Jackson and G. Godbey, 1991. A hierarchical model of leisure constraints. Leisure Sciences, 13: 309-320.
- Dawyer, J. F. 1994. Customer Diversity and The Future Demand for Outdoor Recreation. Rocky Mountain Forest and Range Experiment Station, GTR/RM-252.
- Jackson, E. L., V. C. Rucks, 1995. Negotiation of leisure constraints by Junior-high and high-school students: An exploratory study. Journal of Leisure Research, 27 (1): 85-105
- Kinnaird, V., D. Hall, 1994. Tourism: A gender analysis. Chichester, England: John Wiley and Sons
- Oh, S. S., S. Y. Oh and L. L. Caldwell, 2001. The effects of perceived leisure constraints among Korean University students. Proceedings of the 2001 Northeastern Recreation Research Symposium. New York. 183-187
- Samdahl, D. M., N. J. Jekubovich, 1997. A critique of leisure constraints: Comparative analyses and understandings. Journal of Leisure Research, 29: 430-452.
- Shaw, S. M., A. Bonen and J. F. McCabe, 1991. Do more constraints mean less leisure? Examining the relationship between constraints and participation. Journal of Leisure Research, 23: 286-300
- Vogelsong, H., A. R. Graefe, J. J. Confer, D. S. Solan and J. K. Kramp, 1997. Relationships between motivations and recreation activity preferences among Delaware State Park visitors: an exploratory analysis. Proceedings of the 1997 Northeastern Recreation Research Symposium. New York. 124-127.

İletişim adresi:

Haldun MÜDERRİSOĞLU
Abant İzzet Baysal Üniv. Orman Fak.
Peyzaj Mimarlığı Bölümü Beçi-Düzce